

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 413/08-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť J. B., D., zastúpeného advokátom JUDr. I. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95 p o r u š i l základné právo J. B., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. J. B. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. B. v sume 265,92 € (slovom dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov) na účet ustanoveného advokáta JUDr. I. M., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 265,92 € (slovom dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. novembra 2009 č. k. II. ÚS 413/06-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. B., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľovi bol uvedeným uznesením ustanovený aj právny zástupca v konaní pred ústavným súdom, a to advokát JUDr. I. M., B.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že: „... Ešte v roku 2005... podal som sťažnosť predsedovi Okresného súdu pre spôsobenie prietáhov v súdnom konaní vo veci E 466/95. Vtedajší predseda Okresného súdu Bratislava I M. L. mi listom zo dňa 22. júla 2003 Spr. 3483/03 o. i. oznámil, že od októbra 1998 bol zistený vo veci objektívny prietah v súdnom konaní, za čo sa mi v mene súdu ospravedlnil a uviedol, že vybavenie veci bude priebežne sledovať.

Prietahy v súdnom konaní na Okresnom súde Bratislava I vo veci E 466/95 ... naďalej pokračovali a tak som dňa 12. decembra 2007 poslal sťažnosť pre spôsobenie prietáhov v súdnom konaní vo veci E 466/95, predsedníčke Okresného súdu Bratislava I, ktorá na moju sťažnosť odpovedala listom ... listom zo dňa 15. januára 2008, číslo Spr.

2321/2007, v ktorom okrem iného uviedla, že moja sťažnosť zo dňa 12. decembra 2007 je dôvodná a zároveň sa mi za spôsobený prieťah v súdnom konaní ospravedlnila...

Sťažnosťou sa domáham,

- aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal také rozhodnutie, ktorým zaviaže dotknutý Okresný súd Bratislava I konať vo veci E 466/95 bez prieťahov a vzhľadom na dlhoročné prieťahy v súdnom konaní konať v zrýchlenom slede,

- aby ústavný súd zaviazal dotknutý Okresný súd Bratislava I vyplatiť mi zadosťučinenie vo výške 1 000 000,- Sk, ktorú považujem za primerané s prihliadnutím na škodu, ktorú mi dotknutý súd svojím nekonaním alebo zlým procesným postupom spôsobil. Dlhoročná nezamestnanosť v dôsledku nerozhodnutia súdu o mojom zaradení do práce u žalovaného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sa podpísala nielen na niekoľkoročnom mojom sociálnom nedostatku, ale aj na markantnom zhoršení môjho zdravotného stavu v dôsledku dlhoročných stresov. Celé roky som žil pod sústavným psychickým tlakom, pre nezamestnanosť a stresy z neukončeného súdneho konania vo veci E 466/95, čo malo za následok zhoršenie môjho zdravotného stavu tak, že sami zvýšil KT 200/100, čoho sprievodným znakom sa stali ďalšie chronické ochorenia, o. i. cievneho systému atď. ap. Zadosťučinenie v uvedenej výške požadujem aj v dôsledku postupného vypätia pri spracovaní písomností nielen pre súd, ale aj pre žalované Ministerstvo vnútra SR a jeho najvyšších predstaviteľov v snahe dosiahnuť urýchlené usporiadanie veci a prípadnú mimosúdnu alebo súdnu dohodu o zmieri,

- aby ústavný súd zaviazal dotknutý Okresný súd Bratislava I k úhrade všetkých nákladov, ktoré vzniknú konaním na Ústavnom súde Slovenskej republiky vo veci E 466/95.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. G. B., listom z 19. novembra 2008 sp. zn. Spr. 3848/08 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 8. decembra 2008.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

... V sťažnostnom spise sp. zn. Spr. 2321/2007 bolo na základe skutočností zistených zo spisu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. E 466/1995 skonštatované, že predmetné konanie bolo poznačené objektívnymi prieťahmi zo strany konajúceho súdu v období od 09. 03. 2006 do 10. 10. 2006 a súd vo veci v uvedenom období nevykonal žiadny procesný úkon. Tento prieťah bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu. Vzhľadom na vysoký nápad a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.

Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia resp. jednotlivých obchodných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prieťahmi avšak objektívneho charakteru.

V prípade ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k názoru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahu v konaní, prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol najmä, že:

«Vo svojom vyjadrení okresný súd nepopiera, ale naopak stotožňuje sa so skutočnosťou, že predmetné konanie vedené na tomto súde sp. zn.: E 466/1995, v ktorom je sťažovateľ oprávneným, trpí neprimeranými prieťahmi.

Podľa môjho názoru je bez významu poukaz na „objektívne“, či „subjektívne“ dôvody prieťahov v konaní, keďže z početnej judikatúry, či už Ústavného súdu SR, resp. ESLP jednoznačne vyplýva, že nedostatočná personálna vybavenosť súdov, prípadne vysoký nápad sporov, reorganizácia súdnictva a pod. nemôžu byť akceptovateľnými dôvodmi pri porušovaní základných ľudských práv, v danom prípade práva na súdnu ochranu, resp. práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vo vyjadrení obsiahnutý podrobný chronologický popis začína tým, že dňa 12. 01. 2005 súd zastavil výkon rozhodnutia, a to z dôvodu, že po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané Teda okresný súd, resp. jeho pani predsedníčka konštatuje, že takmer po desiatich rokoch bolo konanie o výkon rozhodnutia zastavené.

S poukazom na sťažnosť sťažovateľa, adresovanú predsedovi okresného súdu ešte v roku 2003, vo vyjadrení okresného súdu - podľa môjho názoru - absentuje „pohľad do minulosti“, resp. odpoveď na otázku, prečo trvalo takmer desať rokov, kým okresný súd dospel k svojmu rozhodnutiu predmetné konanie zastaviť.

Z vyjadrenia okresného súdu je zrejmé, že prieťahy v konaní pokračovali aj po zastavení konania a podaní odvolania zo strany sťažovateľa. Potvrďuje to najmä konštatovanie pani predsedníčky, že v období od 09. 03. 2006 do 10. 10. 2006 okresný súd v danej veci nevykonal žiadny procesný úkon.

V neposlednom rade aj skutočnosť, že od podania odvolania sťažovateľom do predloženia spisu odvolaciemu súdu uplynuli dva roky, možno hodnotiť - podľa môjho názoru - ako neprimerané prieťahy.

Vzhľadom k vyššie uvedenému, netrvám na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie a súhlasím, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti sťažovateľa J. B.

Súčasne v súlade so sťažnosťou sťažovateľa navrhujem, aby Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí vyslovil, že:

- ústavné právo sťažovateľa J. B., prerokovať vec bez zbytočných prieťahov porušené zo strany Okresného súdu Bratislava I bolo,*
- sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie priznáva,*
- ukladá Okresnému súdu Bratislava I, zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, k rukám právneho zástupcu JUDr. I. M.»*

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúcich súdnych spisov ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. E 466/95:

Dňa 21. septembra 1995 podal sťažovateľ na bývalom Obvodnom súde Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „povinný“). Predmetom výkonu rozhodnutia bola pracovnoprávna rehabilitácia sťažovateľa.

Dňa 11. júla 1995 bol k predmetnému spisu pripojený rozsudok obvodného súdu č. k. 16 C 197/91-49 a súvisiaci rozsudok bývalého Mestského súdu v Bratislave č. k. 12 Co 411/94-102, v zmysle ktorého *„odporca je povinný zamestnať navrhovateľa na mieste zodpovedajúcom pracovnej zmluve zo 16. 4. 1973 platnej v čase skončenia pracovného vzťahu do 30 dní od právoplatnosti rozsudku“*.

Dňa 11. júna 1996 obvodný súd uznesením č. k. E 466/95-6 nariadil vo veci výkon rozhodnutia.

Dňa 1. augusta 1996 povinný podal odvolanie proti uzneseniu č. k. E 466/95-6.

Dňa 2. augusta 1996 sťažovateľ podal návrh na uloženie pokuty povinnému pre neplnenie nariadeného výkonu rozhodnutia.

Dňa 7. augusta 1996 súd vyzval sťažovateľa, aby sa písomne vyjadril k odvolaniu povinnej strany.

Dňa 14. augusta 1996 sa sťažovateľ vyjadril k odvolaniu povinného.

Dňa 28. novembra 1996 sťažovateľ urgoval *„súdne pokračovanie“*.

Dňa 29. novembra 1996 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní povinného.

Dňa 9. januára 1997 krajský súd vrátil predmetný spis okresnému súdu, pretože „*podanie povinného zo dňa 30. júla 1996 treba považovať za návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia*“.

Dňa 1. apríla 1997 súd nariadil vo veci pojednávanie na 25. apríl 1997.

Dňa 25. apríla 1997 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol uznesením č. k. E 466/95-26 návrh povinného na zastavenie výkonu rozhodnutia zamietnutý a povinnému uložil súd pokutu vo výške 10 000 Sk, „*lebo mal preukázané, že povinný porušil povinnosť uloženú mu súdnym rozhodnutím*“.

Dňa 7. mája 1997 sa sťažovateľ písomne vyjadril k predmetnej veci.

Dňa 21. mája 1997 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu č. k. E 466/95-26, pretože trval na uložení podstatne vyššej pokuty povinnému.

Dňa 27. mája 1997 súd zaslal podané odvolanie povinnému s tým, aby sa k tomuto písomne vyjadril.

Dňa 30. mája 1997 povinný podal odvolanie proti uzneseniu č. k. E 466/95-26.

Dňa 10. júla 1997 súd zaslal povinnému vyjadrenie sťažovateľa k predmetnej veci. Ďalej súd zaslal sťažovateľovi rovnopis odvolania povinného.

Dňa 13. októbra 1997 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave, aby rozhodol o odvolaniach.

Dňa 28. novembra 1997 krajský súd uznesením č. k. 31 Co 302/97-43 napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Dňa 3. februára 1998 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 20. apríla 1998 povinný zaplatil pokutu vo výške 10 000 Sk.

Dňa 3. júla 1998 súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na pokračovaní vo výkone rozhodnutia.

Dňa 20. októbra 1998 súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na pokračovaní vo výkone rozhodnutia.

Dňa 6. novembra 1998 sťažovateľ oznámil súdu, že trvá na pokračovaní vo výkone rozhodnutia, a ospravedlnil sa súdu, že nereagoval na prvú výzvu, pretože bol dlhodobo práceneschopný.

Dňa 21. januára 2004 súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k výkonu rozhodnutia v danej veci.

Dňa 5. februára 2004 sa sťažovateľ vyjadril k predmetnej veci.

Dňa 17. februára 2004 sa aj povinný vyjadril k danej veci.

Dňa 15. júla 2004 okresný súd vyzval povinného na predloženie pracovnej zmluvy sťažovateľa.

Dňa 6. októbra 2004 súd opätovne vyzval povinného na predloženie pracovnej zmluvy sťažovateľa.

Dňa 21. októbra 2004 povinný zaslal súdu požadovanú pracovnú zmluvu.

Dňa 12. januára 2005 súd uznesením č. k. E 466/95-61 zastavil výkon rozhodnutia *„nariadený uznesením Okresného súdu Bratislava I, č. k. E 466/95, zo dňa 11.6.1996 celkom“*.

Dňa 18. marca 2005 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu č. k. E 466/95-61 a zároveň požiadal súd o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov.

Dňa 1. apríla 2005 súd zaslal povinnému odvolanie sťažovateľa na zaujatie stanoviska.

Dňa 25. apríla 2005 sa povinný písomne vyjadril k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 29. apríla 2005 bol spis sp. zn. 1 E 466/95 predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 28. decembra 2005 krajský súd vrátil okresnému súdu spis ako *„predčasne predložený“*, pretože okresný súd dovtedy nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovení zástupcu z radov advokátov.

Dňa 2. marca 2006 sťažovateľ oznámil súdu, že 27. februára 2006 podal *„súdnemu exekútorovi JUDr. F. H.“* návrh na vykonanie exekúcie.

Dňa 9. marca 2006 súd vyzval sťažovateľa, aby mu oznámil potrebné údaje pre možnosť oslobodenia od súdnych poplatkov.

Dňa 21. marca 2006 sťažovateľ zaslal súdu požadované dokumenty.

Dňa 6. decembra 2006 súd uznesením č. k. 1 E 466/95-75 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mu právneho zástupcu Mgr. R. Z.

Dňa 29. decembra 2006 advokát Mgr. R. Z. oznámil súdu odmietnutie poskytnutia právnych služieb z dôvodu svojej zaťaženia.

Dňa 18. januára 2007 súd vyzval Mgr. R. Z., aby oznámil, či jeho odmietnutie poskytnutia právnych služieb sa má považovať za odvolanie proti uzneseniu č. k. 1 E 466/95-75.

Dňa 9. februára 2007 Mgr. R. Z. odpovedal súdu, že jeho predmetné podanie sa má považovať za odvolanie.

Dňa 14. februára 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave, aby rozhodol o odvolaní Mgr. R. Z.

Dňa 20. februára 2007 krajský súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k odvolaniu.

Dňa 28. februára 2007 sa sťažovateľ písomne vyjadril k odvolaniu.

Dňa 31. júla 2007 krajský súd uznesením č. k. 16 CoE 51/07-85 rozhodol, že uznesenie okresného súdu č. k. 1 E 466/95-75 zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 20. augusta 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 10. októbra 2007 súd vyzval advokátku Mgr. E. B., aby oznámila, či je schopná zabezpečiť právnu pomoc sťažovateľovi.

Dňa 24. októbra 2007 Mgr. E. B. odpovedala súdu, že nie je schopná zabezpečiť právnu pomoc v predmetnej veci.

Dňa 6. novembra 2007 súd uznesením č. k. 1 E 466/95-90 ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu JUDr. M. S.

Dňa 8. januára 2008 bolo okresným súdom vydané opravné uznesenie č. k. 1 E 466/95-92, ktorým sa upresnilo uznesenie č. k. 1 E 466/95-90.

Dňa 18. marca 2008 bol spis opätovne predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa, ktoré podal 18. marca 2005.

Dňa 10. decembra 2008 krajský súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby *„preukázali odvolaciemu súdu, že vo veci bol v zmysle § 372m ods. 1 O. s. p. podaný dňa 27. 2. 2006 návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. F. H.“*.

Dňa 12. januára 2009 právny zástupca sťažovateľa oznámil krajskému súdu, že *„Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podanej oprávneným p. J. B. zo dňa 22. 2. 2008 doručenom exekútorскому úradu JUDr. F. H. dňa 27. 2. 2006 Okresný súd Bratislava I svojím uznesením sp. zn. 4 Er 409/2006-18, Ex 19/2006 zo dňa 5. 6. 2006 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu litispendencie. Následne Okresný súd*

Bratislava I uznesením z 28. 8. 2007 č. k.: 4 Ex 109/2008, Ex 19/2006 túto exekúciu vedenú pod č. 4 Ex 409/2008 zastavil, tiež z dôvodu litispendencie. (...) Na podanie odvolania nebol relevantný dôvod.“

Dňa 23. februára 2009 Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 16 CoE 69/08-108 potvrdil rozhodnutie okresného súdu sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005, ktorým sa zastavil výkon rozhodnutia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní o výkon rozhodnutia - o pracovnoprávnej rehabilitácii sťažovateľa, ktoré je vedené pod sp. zn. E 466/95, dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už uviedol, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní, keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a treba ho tiež považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom požiadavku na rýchly a efektívny postup súdu pri rozhodovaní v rámci konania týkajúceho sa núteného výkonu rozhodnutia je vzhľadom na jeho charakter a účel potrebné posudzovať ešte dôraznejšie ako v konaní „o práve samom“, ktoré mu predchádzalo (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 29/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd zo skutočností uvádzaných okresným súdom ani z obsahu spisu nezistil takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o takej zložitosti posudzovanej veci (právnej, resp. faktickej), ktorá by mohla negatívne ovplyvniť jej doterajší priebeh, no najmä doterajšiu dĺžku konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania viac ako trinásť rokov je

už aj vzhľadom na povahu tejto veci (výkon rozhodnutia - o pracovnoprávnej rehabilitácii) samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v danej veci opakovane nečinný, a to od 15. júla 1995 do 11. júna 1996 (jedenásť mesiacov), od 14. augusta 1996 do 1. apríla 1997 (sedem mesiacov neefektívneho plynutia času), 17. februára 2004 do 15. júla 2004 (päť mesiacov), od 25. apríla 2005 do 28. decembra 2005 (osem mesiacov - predčasne predložený spis na krajskom súde) a od 21. marca 2006 do 6. decembra 2006 (deväť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne štyridsiatich mesiacov nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy sú netolerovateľné, pričom vec bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na jej povahu (rozhodovanie o výkon rozhodnutia – o pracovnoprávnej rehabilitácii sťažovateľa) a význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ak bolo predmetom konania v podstate odstránenie krívd minulosti, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy mali venovať „mimoriadnu starostlivosť“, pretože procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok de facto založenie nových krívd. Vo svetle tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie prieskumov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy, účelom ktorého je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (mutatis mutandis II. ÚS 66/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieskumov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 23. februára 2009 bolo vo veci vydané uznesenie č. k. 16 CoE 69/08-108, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 o zastavení výkonu rozhodnutia potvrdené, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume „1 000 000,- Sk, ktorú považujem za primerané s prihliadnutím na škodu, ktorú mi dotknutý súd svojím nekonaním alebo zlým procesným postupom spôsobil. Dlhoročná nezamestnanosť v dôsledku nerozhodnutia súdu o mojom zaradení do práce.“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané v sume 3 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 19. novembra 2008 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 8. decembra 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 €

(v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 223,46 €, ku ktorej sume bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 42,45 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 265,92 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 a 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009